

Huvudmannens sammanfattning av den kommunala grundskolans Systematiska KvalitetsArbete (SKA)

Läsåret 2020/2021

DANDERYDS
KOMMUN

Enligt skollagens 4 kap. 3§ ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

1 Inledning

I detta dokument belyses olika delar av det systematiska kvalitetsarbetet där huvudmannen är skyldig att följa upp resultaten. Underlag för denna sammanfattande analys bygger på insamlad data från bland annat:

- Skolblad och annan statistik från Skolverket
- Statistik från Danderyds administrativa system, Tieto education
- Grundskole- och gymnasiechefens samtal med rektorerna
- De processer som sker på rektorsmöten
- Rektors uppföljning och analys i kvalitetsredovisningen.
- Medarbetarsamtal

Utgångspunkten är strukturen för Läroplanen för grundskolan 2011, kapitel 2 med de övergripande mål och riktlinjer samt de underrubriker som behandlas där men där huvudvikten läsåret 20/21 läggs vid punkterna 2.1 och 2.7.

- 2.1 Normer och värden
- 2.2 Kunskaper
- 2.3 Elevers ansvar och inflytande
- 2.4 Skola och hem
- 2.5 Övergång och samverkan
- 2.6 Skola och omvärlden
- 2.7 Bedömning och betyg
- 2.8 Rektorns ansvar

1.1 Om skolorna baserat på elevstatistik från Skolverket 2020

Lsåret 2020/21	Förskoleklass		Årskurs 1-9			
	Antal	Andel	Antal	Andel	Andel	Andel med
	elever	flickor	elever	flickor	m utländsk	föräldrar med
		(%)	åk 1-9	(%)	bakgrund	eftergymnasial
					(%)	utbildning
Danderyd, samtliga huvudmän	472	47,9	4 875	48	18	86

Danderyd, kommunal huvudman	354	47,7	3 517	47	13	88
Baldersskolan	52	63,5	125	43	..	96
Ekebyskolan	18	..	252	50	13	89
Enebybergs skola	95	43,2	575	49	10	88
Fribergaskolan	.	.	593	49	10	89
Kevingskolan	25	56	252	46	22	85
Kyrkskolan	43	46,5	316	44	10	93
Långängsskolan	54	50	143	50	13	92
Mörbyskolan	.	.	508	46	14	86
Stocksundsskolan	41	46,3	452	48	15	86
Svalnässkolan	.	.	30	83
Vasaskolan	26	..	271	43	12	84

De kommunala skolorna i Danderyd har något fler pojkar än flickor i skolan och en hög andel föräldrar med eftergymnasial utbildning.

Läsåret 2020/21	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
	elever	elever	elever	elever	elever	elever	elever	elever	elever	elever
	F-klass	åk 1	åk 2	åk 3	åk 4	åk 5	åk 6	åk 7	åk 8	åk 9
Danderyd, samtliga huvudmän	472	491	460	513	558	530	577	587	590	569
Danderyd, kommunal huvudman	354	355	350	377	442	422	470	365	374	362
Baldersskolan	52	25	48	52
Ekebyskolan	18	26	25	26	51	53	71	.	.	.
Enebybergs skola	95	99	92	91	93	102	98	.	.	.
Fribergaskolan	193	201	199
Kevingskolan	25	26	25	39	48	44	70	.	.	.
Kyrkskolan	43	50	25	26	77	78	60	.	.	.
Långängsskolan	54	48	46	49
Mörbyskolan	172	173	163
Stocksundsskolan	41	46	48	45	117	92	104	.	.	.
Svalnässkolan	.	14	16
Vasaskolan	26	21	25	49	56	53	67	.	.	.

Fördelningen av antal elever per stadium är likartat i årskurserna F- 3 och årskurs 7-9 medan det är något fler elever i årskurserna 4-6.

	Heltidstjänster			Antal tjänstgörande lärare		
	Totalt	Därav med		Totalt	Därav med	
	antal	lärarlegitimation		antal	lärarlegitimation	
		Antal	Andel (%)		Antal	Andel (%)
Lärare 1-3	75,9	59,3	78,1	105	88	83,8
Lärare 4-6	92,6	69,2	74,7	120	98	81,7
Lärare 7-9	119	101	84,9	138	125	90,6
Speciallärare	18,9	7,8	41,3	22	9	40,9
Förstelärare	49,7	49,7	100	51	51	100
Lektor	0,8	0,8	100	1	1	100
Modersmål	5,3	1,3	24,7	20	5	25

Danderyds kommun har en mycket hög andel lärare med lärarlegitimation.¹ Av kommunala utförare har Danderyd länets högsta andel legitimerade lärare med behörighet i minst ett ämne.

Andel lärare med legitimation och behörighet i minst ett ämne ²		
Placering	Kommun	Procent
1	Danderyd	88,7
2	Nacka	88,0
3	Sollentuna	87,9
4	Stockholm	86,0
5	Upplands Väsby	85,9
6	Solna	84,8
7	Täby	83,4
8	Huddinge	82,5
9	Vaxholm	82,4
10	Lidingö	82,1

¹ I sammanställningen ingår de lärarkategorier som omfattas av legitimationskravet. Lärarkategorier som är undantagna från legitimationskravet, såsom t. ex lärare i modersmål eller lärare som bedriver annan undervisning på engelska än språkundervisning, ingår inte. Samma lärare kan undervisa i flera olika ämnen.

² <https://siris.skolverket.se/siris/f?p=101:247:0::NO::>

2.1 Normer och värden

Elevernas upplevelser av trygghet samlas in på flera olika sätt. Danderyds kommunala skolor deltar i flera återkommande enkäter som ger en bild hur elever upplever sin trygghet i skolan, dels över tid och dels i jämförelse med andra skolor och huvudmän. De enkäter och analyser som huvudmannens skolor deltar i, förutom Skolinspektionens skolenkät, är Våga visa enkäterna och Stockholmsenkäten. På skolenhetsnivå har även skolornas data från egna trygghetsenkäter och den information som framgår av data från elevhälsoenkäten inför hälsosamtalen i åk 4-6 och åk 7-9 beaktats.

Under året som gått har satsningar som Lockerroom talk och andra värdegrundsinsatser genomförts på enskilda skolor. En plan för arbetet mot kränkande behandling togs fram under 2019 och implementerades under läsåret 20/21. Skolorna har ett gemensamt förväntansdokument för trygghet och studiero som förankras med elever och vårdnadshavare. En konsekvenstrappa som beskriver processen för insatser gällande disciplinära åtgärder och ordningsregler enligt skollagen kap. 4 och 5 har tagits fram under läsåret 20/21. Rektor och verksamhetschef har en tät dialog om situationen på skolorna där anmälningar om kränkande behandlingar även rapporteras kontinuerligt till utbildningsnämnden.

Analyserna kring skolornas trygghetsarbete återfinns i skolornas kvalitetsredovisningar. Huvudmannen analyserar de klagomål som inkommer till huvudman, skolornas anmälningar av kränkande behandling och anmälningar till Skolinspektionen. Analysen visar på att enheterna arbetar enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med normer och värden då skolorna arbetar enligt de riktlinjer som finns i Lgr 11. Bland kommentarerna kan nämnas att flera skolor uppger att de ska förstärka det främjande arbetet och involvera hela skolans verksamhet i detta. Goda exempel på metoder och modeller för att arbeta med normer och värden finns på flera av våra enheter och dessa delas kollegialt mellan skolorna vid rektorsmöten.

Fritidshemmet

De flesta vårdnadshavarna är nöjda med fritidshemmets verksamhet enligt Våga Visa enkäterna. Men det finns utmaningar på några av våra skolor gällande fritidshemmets verksamhet som rektorerna har identifierat. Under läsåret 19/20 genomfördes flera kompetensutvecklingsinsatser med inriktning mot fritidshemmets personal, men det är en verksamhet som fortsatt behöver utvecklas. Personalen på fritidshemmen består av olika yrkeskategorier såsom lärare mot fritidshem, fritidspedagoger, barnskötare och personal med annan utbildning. På vissa skolor har det varit svårt att rekrytera behörig personal vilket påverkar verksamheten. På andra skolor behöver samverkan mellan skola och fritidshem förbättras. Det är framförallt samverkan med övriga lärare samt arbetet med att undervisa enligt styrdokumentet som behöver utvecklas vidare. Detta arbetar rektorerna med på respektive skola genom att skriva fram tydlighet kring planeringstid, fritidshemmets uppdrag samt se över bemanningen. Under denna termin kommer fritidshemspersonalen kompetensutvecklas inom värdegrundsfrågor gällande bland annat om vad elever kommer i kontakt med i sociala medier.

På några av våra skolor fungerar fritidsverksamheten mycket bra och det sammanfaller med där vi har haft kontinuitet i skolledningen. Där arbetar fritidshemmen efter styrdokumentet, anordnar många aktiviteter såsom t. ex. läxläsning och samverkar med övriga lärare.

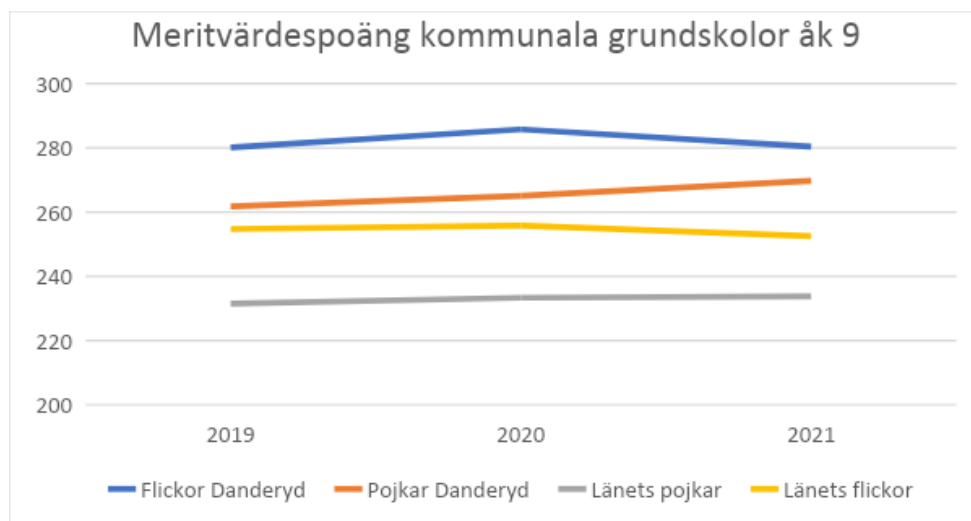
2.2 Kunskaper

På grund av pandemin kunde inte nationella prov genomföras läsåret 2020/21. Av detta skäl finns ingen analys gällande måluppfyllelsen i åk 3. För årskurs 6 presenterades betygsstatistiken först den 28 oktober vilket gjorde att rektorernas analys, av tidsmässiga skäl, inte kunde tas med in i föreliggande kvalitetsrapport. Denna analys kommer finnas med i kommande årsredovisning. För grundskolans del var antalet elever – endast sex elever - som ingick i åk 9 för litet för att nationell statistik ska publiceras.

Analysen kring betygen för årskurs 9 i de kommunala skolorna baseras på vad som faktiskt kan slås fast utifrån resultaten som presenteras nedan. Det går att dra vissa slutsatser baserat på resultaten, exempelvis trender, men det är betydligt svårare att med säkerhet förklara orsakerna bakom resultatet, det vill säga att fastställa tydliga orsaks- och verkanssamband. För denna del diskuteras endast möjliga hypoteser i nedanstående analys.

Danderyds kommunala elever har mycket höga meritvärdespoäng och likvärdigheten mellan könen ökar främst beroende på pojkars positiva utveckling

De kommunala skolornas meritvärde i Danderyd är synnerligen högt. Med 275 meritvärdespoäng i genomsnitt har Danderyds kommunala elever avsevärt högre resultat än genomsnittet på länsnivå för kommunala skolor, 242,7. På könsnivå presterar flickor bättre än pojkar i Danderyds kommunala skolor men skillnaden är mindre än på länsnivå. Medan skillnaden på länsnivå uppgår till ca 20 meritvärdespoäng till flickornas fördel, är skillnaden, läsåret 2020/21, endast 10 poäng i Danderyds kommunala skolor. Detta beror på att könen har haft en motsatt utveckling det senaste läsåret – pojkar ökar i värde medan flickor minskar i värde med avseende på meritvärdespoäng. Som framgår av diagrammet nedan följer Danderyds flickor länets utveckling över två år – om än från en högre nivå – medan Danderyds pojkar avviker något från länstrenden genom att öka mer än länets genomsnitt.

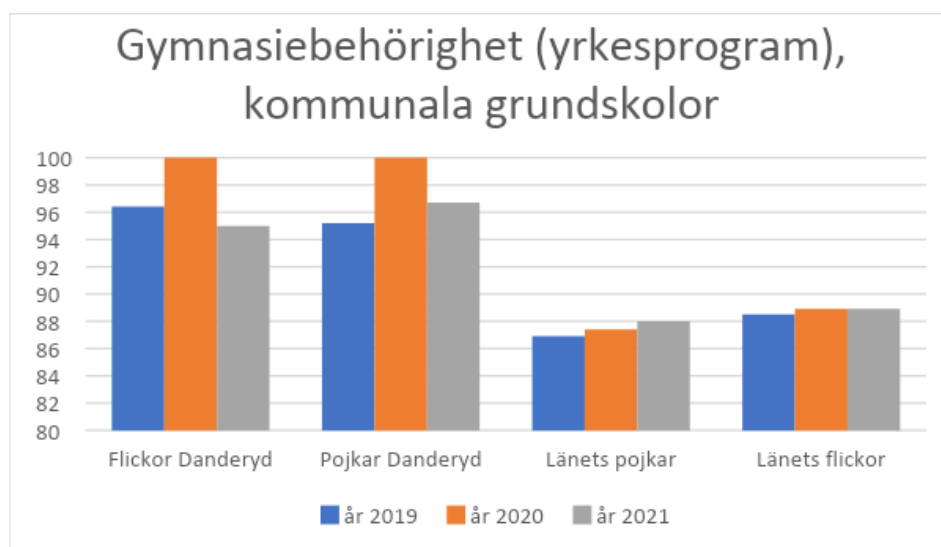
Sorterat per kommuner har Danderyds kommunala elever det näst högsta meritvärdet i riket. Som framgår av tabellen är avståndet till rikets främsta kommun i meritvärde marginellt.

Kommunranking	Meritvärde	Faktiska meritvärde (0-340)
1	Lomma	276,5
2	Danderyd	275,0
3	Lidingö	271,4
4	Vaxholm	265,9
5	Täby	263,0
6	Nacka	262,2
7	Sollentuna	255,8
8	Vellinge	254,2
9	Lund	251,7
10	Staffanstorps	250,5

Hög grad av gymnasiebehörighet och god likvärdighet mellan pojkar och flickor i Danderyd

Danderyds kommunala elever, såväl flickor som pojkar, är i avsevärt högre grad gymnasiebehöriga i jämförelse med länets elever. Likvärdigheten mellan könen i Danderyd har varit relativt hög de senaste åren, även om årets resultat uppvisar en tydlig diskrepans vilket beror på samma utveckling som i meritvärdesmättet – flickors resultat sjunker. Dryga tre procent av pojkarna var inte gymnasiebehöriga läsåret 2020/21 medan fem procent av flickorna inte nådde gymnasiebehörighet. Det är aningen mönsterbrytande att pojkar har en högre gymnasiebehörighet i jämförelse med flickor men det bör betonas att det rör sig om ett enskilt år och då antalet elever som inte når gymnasiebehörighet är få.

Strukturella skillnader med avseende på kön bör ställas mot eventuella individuella faktorer som kan spela en större roll för utfallet. Sett över tre års tid är likvärdigheten mellan könen vad gäller gymnasiebehörighet relativt hög, vilket främst kan förklaras med att Danderyds pojkar presterar tydligt bättre än länets pojkar. Den relativa könsskillnaden är avsevärt mindre i Danderyd än i länet i övrigt. En orsaksförklaring till detta kan vara att Danderyds kommun befinner sig i en socioekonomisk kontext där pojkars skolprestationer värderas högt. Den utbredda ”anti-plugg” kulturen som ofta anförs som förklaring till pojkars sämre prestationer på nationell och global nivå kan sannolikt vara svagare i en kommun där den socioekonomiska statusen ger vid handen att utbildning och skolframgång värderas mycket högt.

Sorterat per kommuner har Danderyd rikets fjärde högsta gymnasiebehörighet³. Noterbart är att majoriteten av de icke gymnasiebehöriga eleverna i Danderyd var nyanlända elever.

Kommunranking Gymnasiebehörighet Faktisk gymnasiebehörighet i %

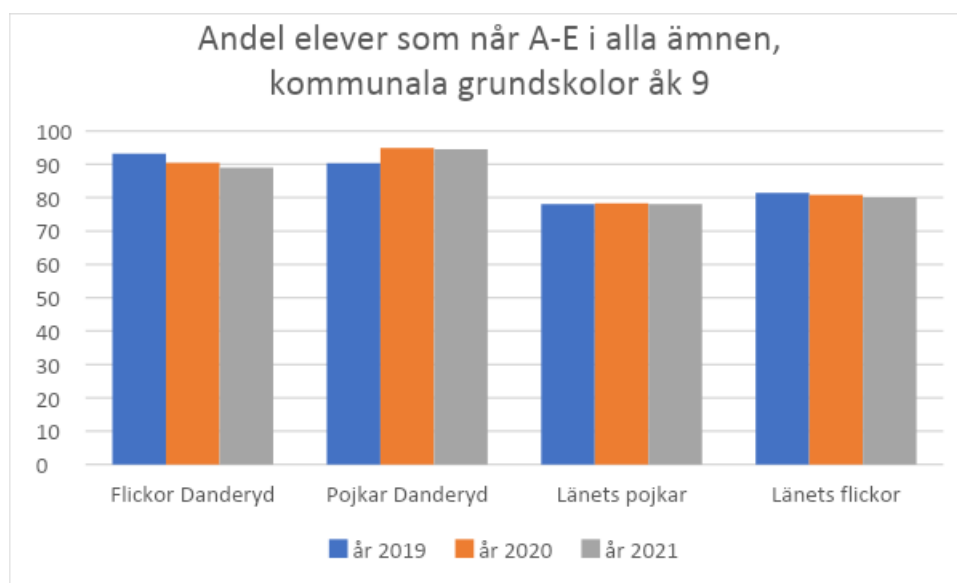
1	Arjeplog	100,0
2	Täby	97,0
3	Lomma	96,4
4	Danderyd	95,9
5	Staffanstorp	95,8
6	Nykvarn	95,5
7	Hammarö	95,4
8	Lidingö	95,0
9	Ystad	94,1
10	Mörbylånga	93,9

En mycket hög andel av Danderyds elever når kunskapskraven i samtliga ämnen men pojkar och flickor följer olika trender

Även vad gäller andelen elever som når alla kunskapskrav i alla ämnen, har Danderyds kommunala elever väsentligt högre resultat än länets elever. Sett över tre års tid har dock flickor och pojkar i Danderyd följt olika utvecklingskurvor – flickor har något sjunkande resultat medan pojkar har förbättrat sina resultat något. Även om det på intet sätt är frågan om en större grad av olikvärdighet, det handlar snarare om en mindre variation på en hög nivå, så följer det samma utveckling som kan noteras på länsnivå. Flickorna på länsnivå har också sjunkande resultat, även om trenden är mindre stark. Här ska det dock framhållas att statistiska förändringar tenderar att vara starkare vid ett mindre urval då varje individ väger tyngre i sammanräkningen, varför det inte är onaturligt att en kommun har större förändringar mellan åren i jämförelse med ett län som har en större population.

³ Rankinglistan exkluderar de kommuner som har ~100 (ca 100) procent gymnasiebehörighet av sekretessmässiga skäl, eftersom det är omöjligt att fastställa den faktiska andelen gymnasiebehöriga elever i dessa kommuner.

Danderyds pojkar har en stark utveckling, sett över de två senaste åren. Medan länets pojkar har en i princip oförändrad måluppfyllelse, har andelen pojkar i Danderyd som når samtliga kunskapskrav i alla ämnen ökat med dryga fyra procentenheter i jämförelse med 2019. Som ovan nämns är det svårt att ge en tydlig och säker orsaksförklaring bakom denna utveckling. Utfall av skolresultat är inte sällan komplexa, men det kan åtminstone fastslås att Danderyds pojkar inte passar in i den normala könsavvikelsen där pojkar tenderar att i lägre utsträckning än flickor nå alla kunskapskraven. Som ovan diskuteras kan den socioekonomiska faktorn spela roll, men det förklarar ändå inte den positiva utvecklingen de senaste åren då den socioekonomiska faktorn har varit relativt konstant. Det är i sådana fall mer sannolikt att förklaringen till utvecklingen finns att söka på skol-, lärar-, eller elevnivå.

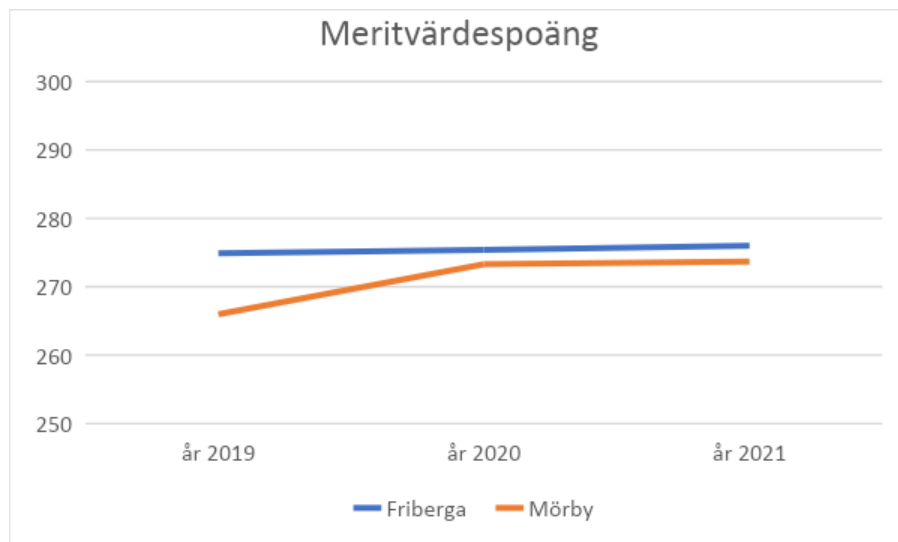

Sorterat per kommuner har Danderyd rikets fjärde högsta andel elever med A-E i alla ämnen, dvs andelen elever som når samtliga kunskapskrav i alla ämnen.

Kommunranking	Andelen A-E i alla ämnen	Faktisk andel i %
1	Arjeplog	95,2
2	Lomma	93,6
3	Täby	92,5
4	Danderyd	91,7
5	Vaxholm	91,0
6	Lidingö	90,8
7	Vellinge	90,2
8	Ydre	89,4
9	Nacka	89,3
10	Båstad	88,2

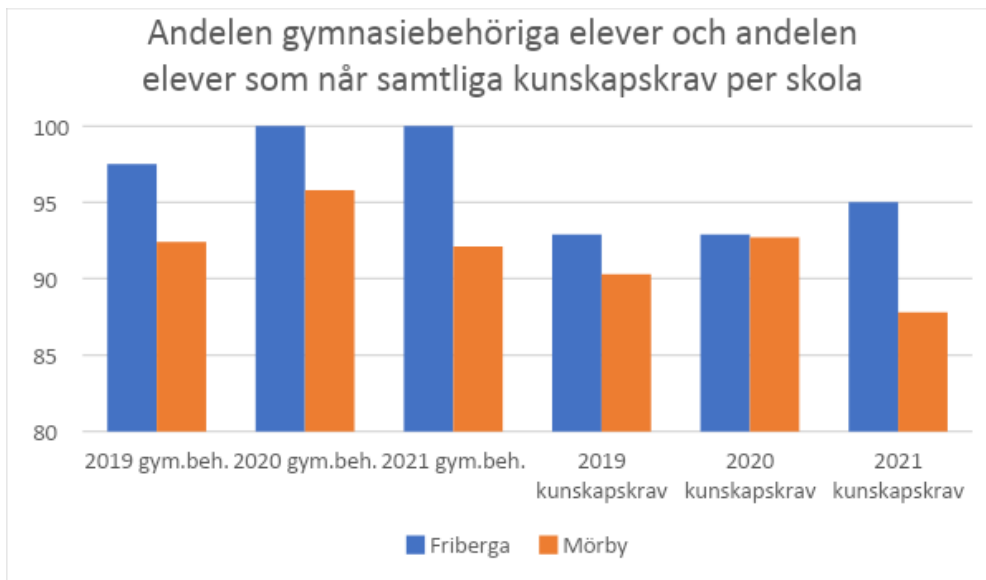
Skolmässig utveckling över tid visar på positiv utveckling för Fribergaskolan

Likvärdigheten i skolresultat mellan de båda skolorna, Mörbyskolan och Fribergaskolan, avseende meritvärdespoäng är mycket hög. Trendmässigt sett är utvecklingen relativt neutral även om Mörbyskolan, om möjligt, kan befinna sig i en svagt positiv utveckling. Det kommande året får utvisa huruvida en uppåtgående trend är etablerad eller om det handlar om årsmässiga fluktuationer.

När det handlar om gymnasiebehörigheten och andelen elever som når samtliga kunskapskrav i alla ämnen uppvisar framför allt Fribergaskolan en stark utveckling de senaste åren. Skolan har kontinuerligt ökande resultat. Mörbyskolan uppvisar något större variation där 2020 utgjorde ett år med höga resultat i förhållande till 2019 och 2021. Det som, statistiskt sett, främst har orsakat Mörbyskolans nedgång det senaste året är flickors sjunkande gymnasiebehörighet och andelen flickor som når samtliga kunskapskraven. Under det senaste läsåret var det flera nyanlända flickor som slutade årskurs 9 vilket är en förklaring till flickornas resultat.

Det ska dock framhållas att flickor på Mörbyskolan inte har låga skolresultat i någon absolut mening, det som har hänt är att flickors skolresultat, mätt efter måtten gymnasiebehörighet och andelen som når alla kunskapskraven, har sjunkit mer än pojkarnas resultat på skolan. Eftersom både andelen flickor som når gymnasiebehörighet och andelen som når samtliga kunskapskrav på skolan har sjunkit kan slutsatsen dras att det faktiskt handlar om en ökad andel flickor som har haft reella skolsvårigheter på ett eller annat sätt. I absoluta tal var det nio flickor som inte nådde gymnasiebehörighet läsåret 2020/21 medan det läsåret dessförinnan handlade om färre än fem elever. Det bör dock ånyo påtalas att årskullsmässiga variationer med avseende på resultat kvalitet på skolnivå är vanligt förekommande utan att skolans egentliga kvalitet har förändrats. Det kan till exempel vara att under ett år är det fler nyanlända som slutar årskurs 9. Att varje elev ska lyckas är givetvis alltid målet, men det bör betonas att individuella faktorer spelar roll, speciellt när resultat ska utvärderas på skolnivå mellan två år.

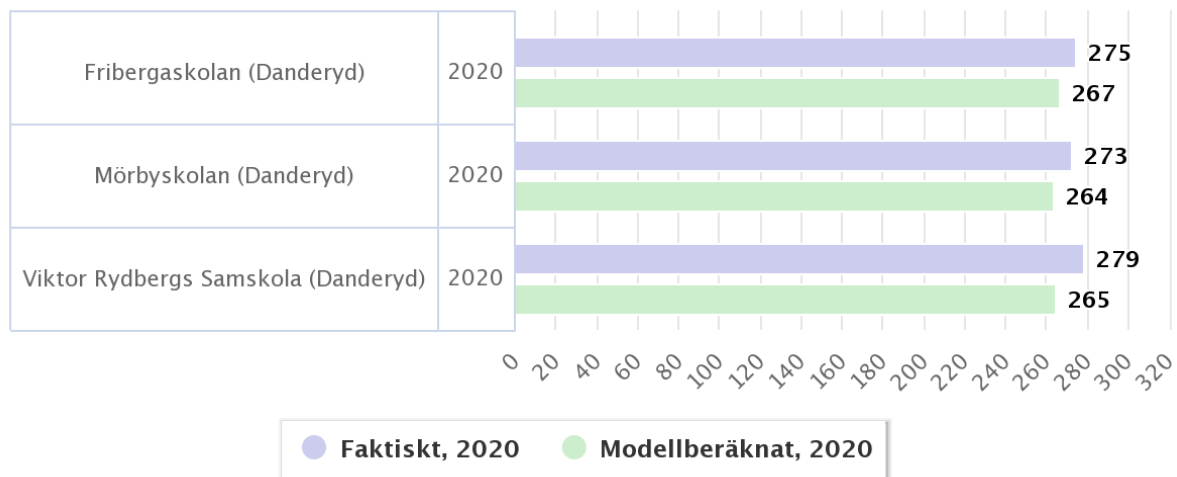

Fribergaskolans elever presterar högre resultat än förväntat medan Mörbyskolans elever har något lägre måluppfyllelse

För att värdera studieresultat med hänsyn tagen till socioekonomiska faktorer kan SALSA användas som en indikator. SALSA utgår från en statistisk modellering där bakgrundsvariablerna framför allt utgörs av föräldrars utbildningsnivå och om eleven är nyanländ eller inte.

I de fall det så kallade residualvärdet är positivt indikerar det på en ”överprestation” då det faktiska betygsvärdet är högre än vad den statistiska modellen prognosticerar.

Genomsnittligt meritvärde

I skrivande stund finns inte motsvarande data för läsåret 2020/21 varför denna redogörelse inte kan göras här.

2.3 Elevers ansvar och inflytande

Det formella inflytandet får eleverna via klassråd och elevråd. Till exempel har eleverna på vissa skolor fått påverka rastverksamheten och kommit med förslag på rastaktiviteter men även kommit med förslag för att fler elever ska känna sig trygga på rasterna. Flera av F-6 skolorna arbetar med elevledda utvecklingssamtal där eleven är med och planerar samtalet. De elevledda samtalen uppfattas som mycket positivt av många elever, lärare och vårdnadshavare.

På några av våra fritidshem har vi arbetat med att erbjuda eleverna olika aktiviteter som ett ytterligare led i att öka elevinflytandet. En av skolorna har schemalagda EDV-lektioner (elevinflytande, demokrati och värdegrund). Flera av skolorna kommer att lägga extra fokus på demokratifrågorna under 2021 eftersom det är 100 år sedan den allmänna rösträtten infördes. En av F-6 skolorna har arbetat explicit med att öka elevers delaktighet och inflytande eftersom Våga Visa enkäten under förra året visade på ett lågt resultat. Årets Våga Visa enkät visade att skolan hade förbättrats på detta område genom att fler elever uppgav att de hade mer delaktighet och inflytande.

När det gäller högstadieskolorna så är elevers inflytande på undervisningen ett utvecklingsområde på båda skolorna. På en av skolorna har elevernas upplevelse av delaktighet och inflytande sjunkit sedan tidigare vilket kan bero på pandemin då det tidvis har varit hög frånvaro av både lärare och elever. Lärarna har under pandemin känt stor press på att eleverna ska klara av kunskapskraven och få med sig så mycket kunskaper som möjligt till gymnasiet och då har elevernas inflytande inte fått lika stort utrymme. En av skolorna kommer att följa upp hur lärarna arbetar med delaktighet och inflytande på medarbetarsamtalen under kommande läsår.

2.4 Skola och hem

Våga Visa enkäten:

Enkätundersökningarna inom ramen för Våga visa genomförs årligen bland vårdnadshavare och elever i såväl kommunala som fristående verksamheter i Danderyd (förskolor och grundskolor). Frågorna som ställs mäter elevernas och vårdnadshavarnas nöjdhet av skola, fritidshems- och fritidsgårdsverksamhet. Avsnittet ”Normer och värden” mäter trygghet, trivsel och likabehandling. Respektive skola gör en analys över resultatet som redovisas i kvalitetsredovisningarna till huvudman. Rapporten föredras för Utbildningsnämnden över de övergripande resultaten för samtliga skolor. Nedan redovisas samtliga svar i Våga Visa enkäten för alla förskolor och skolor 2020. (kommunala och fristående). <https://www.danderyd.se/forskola-och-skola/kvalitet-i-forskola-och-skola/kvalitetsutvardering-vaga-visa/enkatsvar-grundskolor/>

Elever med särskild begåvning

Bildningsförvaltningen har tagit fram ett arbetssätt för särskilt begåvade elever som bygger på material från Skolverket, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och de skolspecifika handlingsplaner som skolor i kommunen tagit fram sedan tidigare. Syftet med planen är att synliggöra och uppmärksamma särskilt begåvade barn och elever samt att utveckla förskolornas och skolornas arbete med ledning och stimulans samt bemötande. I dokumentet lyfts strategier och arbetssätt för att utveckla undervisningen och höja dess kvalitet genom stöd i stegen för identifiering, åtgärder och uppföljning. I framtagandet av Danderyds kommuns arbetssätt för

särskilt begåvade barn och elever har vårdnadshavare, barn och elever deltagit i en referensgrupp för synpunkter på innehållet.

Stöd på central nivå

Inom förvaltningen finns en funktion som fungerar som ett stöd för nyanlända elever och familjer inför skolplacering. Stöd ges till föräldrar vid skolval, skolbyten och omplaceringar där ett mer omfattande stöd behövs, detta inkluderar fler än enbart nyanlända. Elever som av olika anledningar hamnar i skolsvårigheter kan få stöd av denna funktion och stöd kan ges både till elev, familj och skola. Funktionen stödjer i / genomför samtal om vad som fungerar, eventuell utredning, socialtjänstens stöd, eventuellt byte till en gemensam kommunal särskild undervisningsgrupp/skola, byte av skolform med mera. Här inkluderas skolpliktiga elever med hög frånvaro. Samverkan med socialtjänst och studie- och yrkesvägledning inom det kommunala aktivitetsansvaret ingår i samma funktion.

2.5 Övergång och samverkan

Övergångar mellan stadier och skolformer

Under perioden 2019–2020 har det tagits fram handlingsplaner för övergångar mellan förskola-skola, årskurs 3–4, årskurs 6-7 samt årskurs 9 till gymnasiet. Arbetet utifrån handlingsplanerna har i princip bara inletts, men kommer att utvärderas och revideras under kommande år. På grund av pandemin har inte skolorna kunnat arrangera den så kallade “barnbytardagen” under läsåret, då elever som ska börja på en skola bjuds in för att träffa den nya klassen och ansvarig lärare.

2.6 Skola och omvärlden

Covid -19

Lsåret har varit mycket ansträngande. Snabba omställningar på grund av sjukdomsläget och nya riktlinjer från Folkhälsomyndigheten har medfört en stor ansträngning för lärare, rektorer och övrig personal. Lärarna har växlat mellan fjärr-, distans- och närundervisning för att på bästa sätt undervisa eleverna efter rådande omständigheter. Tidvis har sjukdomstalen varit mycket höga på alla skolor både bland personal och elever. Det har ibland varit svårt att upprätthålla verksamheten då det dessutom har varit brist på vikarier som vill arbeta i skolan under pandemin. Covid har drivit på den digitala utvecklingen och lärare med lättare sjukdomsbild har kunnat undervisa hemifrån och elever som är hemma har kunnat följa undervisningen i skolan.

Nya undervisnings- och metoder för bedömning har utvecklats. Trots detta ansträngda år har inte mycket undervisningstid försvunnit för eleverna eftersom lärarna vid mindre sjukdomssymptom har kunnat fortsätta att undervisa på distans. Glädjande nog ser vi att eleverna når lika fina resultat som tidigare år. Det som inte har gått att genomföra under pandemin är PRAO på traditionellt sätt. Även simundervisningen har varit svår att genomföra. Eleverna har inte heller kunnat åka på till exempel studiebesök, besöka museum, eller ta emot externa besök som annars är vanligt.

Utvecklingsområden

Organisering av undervisningen av nyanlända

Under detta läsår har det framkommit från lärare i svenska som andraspråk, rektorer, fackliga företrädare och personal på bildningsförvaltningen att det finns ett behov av att se över hur vi organiserar oss gällande undervisningen av nyanlända. Skolorna har, jämfört med många andra skolor i andra kommuner, få nyanlända och det innebär att det är svårt att få till en bra organisation kring dessa elever som fördelas på alla kommunens skolor. Eleverna som har kommit till Danderyd

de senaste åren har i högre utsträckning varit så kallade kvotflyktingar och många av dessa barn har en bristfällig skolgång bakom sig vilket leder till stora utmaningar för skolorna, särskilt om de har kommit till Sverige under tonåren. Med syfte att förbättra undervisningen för nyanlända elever genomför bildningsförvaltningen en behovsinventering under läsåret 21/22 där lärare i svenska som andraspråk (SVA), speciallärare, specialpedagoger och rektorer tillfrågas om arbetsmetoder och behov. Frågorna täcker områdena: skolans rutiner, kunskapsbedömning av nyanlända elever, undervisning i SVA, läromedel och digitala verktyg, anpassningar av timplan eller studiegång, särskilt stöd, skola och hem.

Förändringar i kursplanerna

Bildningsförvaltningen hade tagit fram en plan för implementeringar av de nya kursplanerna som skulle ha implementerats under läsåret men som på grund av pandemin sköts upp ett läsår. Skolorna behöver lägga en del av kompetensutvecklingstid för diskussioner kring de nya skrivningarna i kursplanerna i flertalet ämnen och som kommer att träda i kraft from 1 juli 2022.

2.7 Bedömning och betyg

Lovskola

Danderyds kommunala skolor har bedrivit lovskola under höst-, sport- och sommarlovet för årskurserna 8–9 för de elever som riskerar att inte nå godkända betyg i något eller några ämnen. Nytt för detta läsår var att vi pga. pandemin även erbjöd lovskola under sommarlovet för årskurs 6. Vi arrangerade även simskola för elever årskurs 6–9 som inte hade klarat kunskapskraven gällande simning. Flera av eleverna lyckades med att klara dessa krav under lovskolans simskola. Vi planerar att fortsätta att erbjuda simskola under lovskolan även under nästa läsår.

Utvecklingsinsatser

Under läsåret 2020/2021 har åtta lärare studerat via Lärarlyftet för att fortbilda sig till speciallärare med olika inriktningar som till exempel speciallärare med inriktning mot särskolan. Detta i syfte att utöka speciallärarkompetensen på våra skolor.

Under läsåret har också en stor kompetensutvecklingsinsats genomförts med 50 lärare inom grundskolan. Utbildningsinsatsen har varit riktad mot att stärka arbetslagsledare på skolorna i deras roll att leda utan att vara chef. Arbetslagsledaren är en länk mellan skolledningen och lärare och övrig personal och mycket viktiga i det dagliga arbetet. Syftet var också att lärare från olika skolor skulle ha möjlighet att träffas mellan skolorna för att utbyta erfarenheter med varandra. Utbildningen startade i fysisk form men på grund av den ökade smittspridningen av covid 19 övergick denna utbildning till att bli en distansutbildning. Utbildningen föll väl ut och arbetslagsledarna fick med sig mycket användbara verktyg i sin yrkesutövning. Utbildningen har också lett till att vi har diskuterat arbetslagsledarnas uppdrag i rektorsgruppen och tagit fram en gemensam uppdragsbeskrivning för rollen.

Under kommande läsår kommer två större kompetensutvecklingsinsatser att genomföras, *Arbetsmiljöprojekt tillsammans med Karolinska Institutet och Professionsutveckling för lärande.*

Professionsutveckling för lärande

Under läsåret har det identifierats ett behov av att stärka lärares ledarskap i klassrummet. Behovet har lyfts av både rektorer och de fackliga organisationerna. För bildningsförvaltningen finns det flera syften med uppdragsutbildningen "Professionsutveckling för lärande" är en utbildning om 7,5 högskolepoäng, som bedrivs av Uppsala universitet för 65 lärare och skolledare. De huvudsakliga syftena är att säkra kompetensförsörjningen för lärarkåren, främja alla elevers lärande och

utveckling, skapa förutsättningar för ökad måluppfyllelse samt att skapa en livslång lust att lära. Eleverna förväntas få en ökad motivation och en ökad förståelse för sitt eget lärande. Vidare är det känt att lärarens ledarskap har stor betydelse för att det ska vara studiero i klassrummet.

2.8 Rektorns ansvar

Arbetsmiljöprojekt tillsammans med Karolinska Institutet

Under året har kommunen genomfört en medarbetarenkät med blandade resultat. Det resultat som sticker ut som något som behöver åtgärdas är att den arbetsrelaterade utmattningen bland personalen ligger för högt. Detta beror delvis på pandemin, men troligen även på de ekonomiska effektiviseringar som har ägt rum i kommunen de senaste åren som har krävt att det är fler elever i varje klass och att det finns mindre verksamhetsstöd att söka för elever med särskilda behov. Andra orsaker är omkringliggande faktorer som påverkar personalen i skolan till exempel gäller undermåliga fuktskadade lokaler och dåligt utförd städning.

Att personalen känner hög arbetsrelaterad utmattning är allvarligt, eftersom vi vet att det ökar risken för ohälsa. Det är därför viktigt att skolan jobbar systematiskt med arbetsmiljön.

Under det kommande läsåret 2021/2022 har därför bildningsförvaltningen tagit initiativ till att skolorna ska ingå i ett forskningsprojekt tillsammans med Karolinska institutet där man ska arbeta fram former för att förbättra arbetsmiljön på skolorna. Hälften av kommunens skolor deltar under läsåret 21/22 och resten under läsåret 22/23.

Syftet med kompetensutvecklingsinsatsen är att komma fram till hur skolor på bästa sätt kan förebygga psykisk ohälsa hos sin personal. Skolorna kommer att få stöd med att arbeta mer systematiskt med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Skolan kommer att erbjudas olika insatser, som t.ex. utbildning och workshops till bl.a. skolledning, lärarrepresentanter och arbetsmiljöansvariga.

Genom stödet som varje skola kommer att få som del av studien, hoppas vi på ett mer aktivt deltagande i arbetsmiljöarbetet på skolan och en minskning av riskfaktorer för stress och psykisk ohälsa.

Elevhälsa och stöd

Under 2021 har en ny skolläkare anställts i kommunen som också har det medicinska ledningsansvaret. En del av de hälsoundersökningar och vaccinationer som skulle ha utförts har fått skjutas fram på grund av pandemin, men det finns en plan för hur dessa ska genomföras och bildningsförvaltningen har säkerställt detta genom att ha bemannat upp antalet skolsköterskor. Vi bedömer att vi kommer att kunna genomföra det lagstadgade medicinska uppdraget som elevhälsan har i uppdrag att utföra.

Rutiner för kungemensamma särskilda undervisningsgrupper

Bildningsförvaltningen har under läsåret arbetat fram nya rutiner samt tagit fram en tydligare process för erbjudande om plats i gemensamma kommunala särskilda undervisningsgrupper. Detta stärker huvudmannens styrning och möjlighet till uppföljning av det särskilda stödet samt innebär att likvärdigheten ökar gällande tillgängligheten till dessa grupper för kommunens elever. I

Danderyds kommun finns kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper på tre av grundskolorna. På Stocksundsskolan finns det en grupp med inriktning mot tal och språk för elever med språkstörning. På Vasa- och Fribergaskolan finns det grupper för elever inom autismspektrat. Rutinerna används från och med skolvalet till läsåret 21/22.

När bildningsförvaltningen har begärt in handlingar i elevärenden från skolorna, har det framkommit att det finns ett behov av att se över skolornas dokumentation av elevhälsans arbete. Eftersom vi har noterat detta utvecklingsområde kommer kommunens specialpedagoger och speciallärare under läsåret att genomföra en fortbildningsinsats i hur man upprättar till exempel åtgärdsprogram och pedagogiska utredningar. Personal från förvaltningen planerar också att genomföra besök på skolorna under kommande läsår för att se över hur man arbetar med tillgänglighet.

Elevhälsan i kommunen är inte likvärdig när det gäller elevernas tillgång till elevhälsans personal därför har förvaltningen tillsatt en utredning för att undersöka om vi ska organisera för en eventuell gemensam elevhälsa. Utredningens syfte är att göra en nulägesanalys samt ge förslag på hur en eventuell gemensam elevhälsa skulle öka likvärdigheten mellan skolorna. Denna utredning kommer genomföras av en extern konsult och vara färdig i februari 2022.

Digitalisering

Pandemin har påverkat skolornas digitala förmåga på ett positivt sätt och nya former för kommunikation mellan skola och hem har införts med både digitala utvecklingssamtal och föräldramöten. Digitala utvecklingssamtal har varit mycket uppskattat och skolorna redovisar att fler vårdnadshavare har kunnat delta på utvecklingssamtalen då de har varit digitala. Skolorna kommer att behålla de digitala utvecklingssamtalen och en del av föräldramötena kommer äga rum på distans beroende på årskurs och situation. Under året har två nya IT system implementerats på skolorna vilket har inneburit mycket arbete. Dels att få vårt nya administrativa system att fungera som önskvärt dels att utbilda samtlig personal i vår nya lärplattform V-klass.

ANDTS

Skolorna arbetar efter den handlingsplan som beslutades i utbildningsnämnden 2019 och utför aktiviteter i förebyggande syfte. Dessa aktiviteter ser lite olika ut beroende på elevernas ålder. Skolorna arbetar förebyggande med till exempel information till vårdnadshavare och temaveckor där man diskuterar dessa frågor. Under läsåret har inga skolor haft incidenter med elever som har brukat eller förvarat alkohol eller narkotika i skolan.

Grundsärskolan

Årskurserna 1-6

I februari 2021 beslutade utbildningsnämnden att samlokalisera grundsärskolan i kommunen till Kevingskolan i syfte att öka kvalitén på undervisningen, erbjuda mer ändamålsenliga lokaler för samt säkra upp att det finns behörig personal som undervisar eleverna. Sedan tidigare finns grundsärskola med inriktning ämnesområden på Kevingskolan och från och med höstterminen 2021 erbjuds även undervisning i grundsärskolans ämnen. Lokalerna och skolgården på Kevinge har renoverats under våren och sommaren 2021 för att starta upp med nya elever från hösten 2021. Personal har flyttats från Vasaskolan till Kevingskolan. Totalt finns det nu tolv elever i grundsärskolan på Kevingskolan. Flera kompetensutvecklingsinsatser har genomförts för personalen som arbetar i grundsärskolan för att öka kunskapen om skolformen gällande juridik,

undervisning och organisering. Hela processen med flytten av sex elever från Vasaskolan till Kevingskolan har varit ansträngande för eleverna, vårdnadshavarna och personalen.

Årskurserna 7-9

De elever på högstadiet som tillhör särskolans målgrupp går på Mörbyskolan. Här erbjuds grundsärskola med inriktning mot ämnen. De grundsärskoleelever som gick ut nian till sommaren 2021 har alla fått en bra överlämning till mottagande gymnasiesärskolor. Eleverna med vårdnadshavare har alla gett skolan höga poäng i trivsel och trygghet under åren på Mörbyskolan. Det visar att organisation och undervisningen fungerar bra och att det är skicklig personal som arbetar i grundsärskolan.

Huvudmannens prioriterade mål för 2020–2021

- Ökad måluppfyllelse
- Värdegrund
- Motivation
- Program- och ämnesutveckling

Huvudmannens prioriterade mål för 2021–2022

- Fortsatt arbeta mot höga kunskapsresultat
- Lärares professionsutveckling - en kurs som ges via Uppsala universitet. Ambition och förväntan är att undervisningen utvecklas löpande under året.
- Utveckla lärares organisatoriska och sociala arbetsmiljö tillsammans med KI där syftet är att komma fram till hur skolor på bästa sätt kan förebygga psykisk ohälsa hos sin personal.
- Vidareutveckla det förebyggande elevhälsoarbetet